

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

Test 4

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Olvassa el figyelmesen a következő költeményt! A megadott kérdésekből, feladatokból kiindulva értelmezze a verset körülbelül két oldalnyi összefüggő szövegben!

Petőfi Sándor: Pacsirtaszót hallok megint...

*Pacsirtaszót hallok megint!
Egészen elfeledtem már.
Dalolj, tavasznak hírmondója, te,
Dalolj, te kedves, kis madár.*

*Oh, istenem, mi jólesik
A harci zaj után e dal,
Mikéntha bérci hús patak fűrészt
Égő sebet hullámival.*

*Dalolj, dalolj, kedves madár,
Eszembe hozzák e dalok,
Hogy nemcsak gyilkos eszköz, katona,
Egyszersmind költő is vagyok.*

*Eszembe jut dalodrul a
Költészet és a szerelem,
Az a sok jó, mit e két istennő
Tett és még tenni fog velem.*

*Emlékezet s remény, ez a
Két rózsafa ismét virít
Dalodra, és lehajtja mámoros
Lelkem fölé szép lombjait,*

*És álmodom, és álmaim
Oly kedvesek, oly édesek...
Terólad álmodom, hív angyalom,
Kit olyan híven szeretek,*

*Ki lellem üdvessége vagy,
Kit istentől azért nyerék,
Hogy megmutassa, hogy nem odafönn,
De lenn a földön van az ég.*

*Dalolj, pacsirta, hangjaid
Kikeltik a virágokat;
Szívem mily pusztá volt, és benne már
Milyen sok szép virág fakad.*

(Betlen, 1849.)

Forrás: Petőfi Sándor összes versei. Osiris Kiadó, 2007. 1100.

- Milyen műfaj(ok) sajátosságait fedezi fel a költeményben? Indokolja választát! 5 pont
- Milyen költői szereplehetőségek vannak a versben, s melyiket hogyan éli meg a lírai én? 5 pont
- Milyen költői képeket, stílusalakzatokat, motívumokat fedez fel a versben? Értelmezze érzelmkifejező hatásukat a szöveg összefüggésében! 5 pont
- Melyek a költemény romantikus sajátosságai? 5 pont

A költemény értelmezésének módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyesírás, helyes fogalom- és nyelvhasználat. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a kérdések/feladatok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Olvassa el a következő szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat/válaszolja a kérdésekre!

Generații s-au născut înăuntru, sau deja trăiesc înăuntru viața noastră în blocuri (blokkházban), și mai mult de douăzeci (sau încă mai multe milioane) oameni trăiesc în beton. Magarilor le-ar plăcea să fie, că în literatura noastră modernă s-a dezvoltat și tema blocurilor, de aceea este interesant, că nu s-a dezvoltat încă o direcție. Și chiar dacă scriitorii ar aborda tema – poate că nu s-a dezvoltat încă „literatură” [...]

A Huszonnégy „blokkregény” (Erdélyben nevezik a lakótelepi panelházat 'blokk'-nak), s ahogy az utalásokból kiderül, egy fiktív székelyföldi kisváros magyarok lakta tömbházának életét mutatja be – huszonnégy lakrész huszonnégy óra alatt megismert huszonnégy történetét –, de tulajdonképpen magyarországi panellakókról is szólhatna, mert a panelség lényege mindenütt a kulturális és közösségi beágyazottság nélküli lét.

A panelház – jelen esetben: blokkház – egyfajta modern kori falu. Főutcája a lépcsőház, onnan nyílnak a „házak”. Egy kisebb faluban mindenki ismer mindenkire, a falusi lépcsőházban azonban a lakók éppen csak valamennyire ismerik vagy vélik ismerni egymást. Az ő életüket akarja közelebbről megvizsgálni a blokk egyik lakója, Vajda Gergely újságíró, aki egyre unalmasabbá szürkülő szakmai életébe szeretne egy kis színt vinni, egyben fontosnak érzi, hogy megismerkedjen azokkal az emberekkel, akikkel évek óta egy blokkban él, és akikkel eddig egy-egy félhangosan, kényszeredetten kinyögött köszönésben merült ki minden szociális kapcsolata. Ezért elhatározza, hogy interjúkat készít a lakókkal, kikérdezve őket mindennapjaikról. [...]

Zsidó Ferenc nagyon jól ismeri a panelben/blokkban élők nyomasztó kilátástalanságát, s ha a jövőtlenséget némi leegyszerűsítéssel, olykor írói sematizálással is, de érzékletesen meséli el. Történetei témaválasztása okán megrendítőek, depressziósak is lehetnének. Értelmezési szempont is, de ez a regény egyáltalán nem depressziós, a humorral fűszerezett fejezetek zöme nevetésre ingerli az embert. Ahol nem nevet az olvasó, azért nem teszi, mert egy idő után a történetek kiszámíthatóvá válnak – tömörebb szerkesztéssel feszesebb regény születhetett volna. A könyv végén mindenesetre megnyugodva felsóhajthatunk: de hiszen ez csak egy könyv, amely történetesen panelban élőkéről szól. De mit tegyünk akkor, ha mi magunk is panelban élünk?

(Lafferton Luca: *Blokkba zárva* www.irodalmijelen.hu)

- Tömörítse egy-egy mondatba a szöveg bekezdéseinek témáját! 4 pont
 - Emeljen ki öt kritikai megjegyzést, melyet a regénnyel kapcsolatban a szerző megfogalmaz! 5 pont
 - Melyek a szöveg kommunikációs funkciói? Támassza alá válaszát két-két példával! 6 pont
 - Írjon egy 10–15 mondatból álló elbeszélő szöveget, melyben egy blokklakó szomszédjaival való megismerkedését jeleníti meg! 10 pont
- Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás 5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Írjon értekezést körülbelül két oldal terjedelemben **A szereplők boldogtalanságának okai és következményei a klasszikus modern epikában** címmel egy ön által választott magyar szépirodalmi mű **(pl. Móricz Zsigmond: Tragédia, Kosztolányi Dezső: Édes Anna, Pacsirta vagy más olvasott mű)** alapján! Értekezését egyetlen irodalmi alkotás alapján írja meg, figyelembe véve az alábbi feladatsorban javasolt értelmezési szempontokat, de kiegészítheti ezeket más szempontokkal is!

- a választott mű stílusirányzatának jellemzői 5 pont
- a mű történetalakítása 5 pont
- a szereplők boldogtalanságának okai és következményei 5 pont
- a jellemábrázolás eljárásai 5 pont

Az értekezés megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalom- és nyelvhasználat, helyesírás, valamint az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.